

Տ Ն Տ Ե Ս

ՀԱՆՐԱՊԵՏ ԱՄՍԵԱՅ

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ

Գ Ի Տ Ա Կ Ա Ն

ՍԷՏԵՈՐԱԲԱՆԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Բերայի կայսերական դիտարանի հրատարակութենէ քաղած եմք հետեւեալ ցուցակը որ 1867էն մինչեւ 1886 այսինքն 19 տարուան միջոցի մէջ մէտէորաբանական դիտողութեանց արդիւնք են. այս դիտողութիւնք հետաքրքրական եւ օգտակար գիտելիքներ պարունակելով կրնան կարեւոր լինիլ չափ աղաքայից մէջ ուսումնականաց եւ մասնագիտաց՝ ճիշդ գաղափար մի տալով նոցա Կ. Պոլսոյ կլիմային վրայ:

Տարեկան միջին վիճակ

Բարձրութիւն ծանրաչափի	առաւօտեան ժամը ցին	761, 9
Աստիճան ջերմաչափի	ըստ Եւրոպացւոց	14, 5
Բարձրութիւն անձրեւոյ հազարերորդամեթր		710, 6
Անձրեւային աւուրք		82
Հիւսիսային հողմոց աւուրք		243
Հարաւային հողմոց աւուրք		122
Խոնաւութիւն		70 օ/0
Փոթորկային աւուրք		15
Զիւնային աւուրք		14

Վերոյգրեալ ցուցակէն կը հասկցուի, օրինակի համար, թէ Պոլսոյ օդոյ բարեխառնութեան աստիճանը միջին հաշ-

և ուլ գրեթէ 14 է, թէ տարուան մէջ 82 օր անձրեւ, 15 օր փոթորիկ եւ 14 օր ձիւն տեղի կունենան եւայլն: Իսկ հիւսիսային հովերը տարւոյն մէջ հարաւային հովմոց կրկնապատիկն են, այսինքն երկու օր հիւսիսային եւ մէկ օր հարաւային հովեր փչեն:

Բացարձակ վիճակ

Ծանրաչափի ամենաբարձր աստիճան.	28 Յուն.	1880	780.	6
» ամենանուազ	»	21 Նոյեմ.	1874	756. 4
Ջերմաչափի ամենաբարձր	»	5 Օգոս.	1880	57. 5
» ամենանուազ	»	26 Յուն.	1869	—8. 2
Բարձ. անձրեւոյ ամենաբարձր աստիճան յամին		1877.	1066.	7
» ամենանուազ	»	»	1880.	482. 2
Անձրեւային աւուրց ամենաբարձր թիւ	»	»	1884.	102
» ամենափոքր	»	»	1880.	57
Հիւս. հովմոց	»	»	1885.	245
» ամենաբարձր	»	»	1869.	222
» ամենափոքր	»	»	1885.	29
Փոթորկային	»	»	1874.	5
» ամենաբարձր	»	»	1875.	25
» ամենափոքր	»	»	1872.	4
Խոնաւութիւն ամենաբարձր աստիճ.	»	»	1875.	75 ⁰ / ₀
» ամենափոքր	»	»	1882.	67 ⁰ / ₀

Այս ցուցակէն եւս կը հասկցուի թէ 19 տարուան մէջ Ջերմաչափին տուած ամենէն բարձր աստիճանն է 57, 5 որ տեղի ունեցած է 5 Օգոստոս 1880ի, եւ ամենէն նուազ աստիճանն է 8, 2 զորոյն վար որ տեղի ունեցած է 26 Յունվար 1869ի. ամենէն փոթորկալից տարին եղած է 1885 տարին յորում փոթորկաց թիւը 29ի հասած է, եւ ամենէն քիչ փոթորիկ պատահած է 1874ին յորում փոթորկաց թիւն է 5:

Անձրեւոյ բարձրութիւնը 1877ին մինչեւ 1066 հազարերորդամեթրի հասած է, այսինքն 19 տարուան շրջանի մէջ ամենէն չափ անձրեւ տեղի ունեցած է սոյն տարին: Իսկ 1880ին անձրեւոյ բարձրութիւնը 482 հազարերորդամեթր տուած է, այսինքն սոյն տարւոյ մէջ ամենէն քիչ անձրեւած

է : Մէկ հազարերորդամեթր բարձրութիւն ջրոյ համապատասխանէ մէկ լիթրա ջրոյ մէկ քառակուսի մէթրօ տարածութեան վրայ : Նոյնպէս անձրեւոյին աւուրց ամենէն շատ թիւն է 102 որ պատահած է 1884ին , իսկ ամենէն նուազ թիւն է 57 որ պատահած է 1885ին :

Փարիզի մէտէորաբանական դիտողութեանց հետ բաղդատութեան առնելով Պոլսոյ մէջ եղած դիտողութեանց արդիւնքն նկատողութեան արժանի հետեւանքներ կը գտնեմք :

Առաջին ցուցակէն կը տեսնեմք թէ միջին հաշւով Պոլսոյ մէջ տարին 82 օր անձրեւ պատահի որոյ բարձրութիւնը 710 հազարերորդամեթր է :

Իսկ փարիզի մէջ միջին հաշւով տարին 211 օր անձրեւ պատահի , սակայն անձրեւոյ բարձրութիւնը միայն 515 հազարերորդամեթր է : Ըսել է թէ Փարիզի մէջ եկած անձրեւոյ քանակութիւնը աւելի նուազ է Պոլսոյ բաղդատմամբ . միայն թէ այդ անձրեւոյ քանակութիւնը փարիզի մէջ կիյնայ 211 օրուան մէջ մինչդեռ Պոլսոյ մէջ թէեւ աւելի շատ անձրեւ կը դայ բայց 82 օրուան մէջ այսինքն աւելի քիչ ժամանակի մէջ :

Հետեւաբար փարիզի մէջ անձրեւը աւելի արդիւնաւոր կը լինի վասն զի հողին մէջ լաւ կը թափանցէ , մինչդեռ Պոլսոյ մէջ անձրեւը յորդ բայց քիչ անգամ պատահելով երկրին ներքին խաւերը չէ կարող թափանցել եւ մի մասն յանօգուտս հողին երեսէն կը սահի :

Գիտեմք թէ անտառները երկրի մի ոչ միայն հարստութեան աղբիւր , այլ մշակութեան եւս օգտակար են վասն զի անտառներն կանոնաւոր անձրեւներ կը պատճառեն եւ երկրին խոնաւութիւնը կը պահպանեն : Այս պատճառաւ Գաղղիոյ եւ ընդհանուր Եւրոպիոյ մէջ անտառաց պահպանութեան ամենամեծ խնամք կը տարուին , մինչդեռ Տաճկաստանի մէջ դժբաղդաբար , օրուան ապրուստը ճարելու համար եւ վաղուանը չմտածելով՝ անտառները հետզհետէ կը ջարդեն եւ կայրեն առանց փոյթ տանելու նորէն անտառներ ցանելու եւ հասցընելու :

Այն երկրին մէջ որ ամայի դարձած է , անձրեւները չեն

կրնար միօրինակ լինիլ այլ փոթորկիկներէ ծագելով, շատ
գաւառներ ամիսներով անձրեւ չեն տեսներ, եւ ուրիշ գա-
ւառներ չափազանց անձրեւային հեղեղներով կողողին :
Ահա այս է պատճառը որ Ասիոյ մէջ շատ տեղ յաճախ չո-
րութիւն տեղի ունենալով հունձքերը կայրին, եւ ուրիշ տեղ
հեղեղները զանոնք կը քակեն, կտակաւանեն եւ կը փտտեցնեն :

Այս է նաեւ պատճառը որ մի քանի տարին անգամ ա-
հաւոր սովը իւր ճիրանները կը տարածէ խեղճ ժողովրդեան
վրայ զոր տգիտութեամբ աստուածային նախախնամութեան
կը վերագրէ եւ անտրտունջ կը մեռնի : Աւելի խելացի էին
մեր նախնիք որ մայրիները պաշտէին եւ որոց համար ան-
տառներն սրբազան վայրեր էին : Կառավարութիւնը անտա-
ռաց պահպանութեան համար մեծ փոյթ ունի եւ յաճախ
խիստ միջոցներ գործադրել ստիպուած է . սակայն պէտք է
որ ժողովուրդն ալ նորա Զանից օգնէ եւ պէտք է համոզուի
թէ անտառաց պահպանութենէ կախումն ունի մարդկային
ընկերութեան պահպանութիւնը, եւ թէ ո՛վ որ ծառ մը կը
խլէ առանց գոնէ ծառ մի նորա տեղ տնկելու՝ տալագայ սե-
րունդը կը սպանանէ :

Մ. ՍՃԷՄԵՍՆ

Պ Ո Ս Փ Ո Ր

Ալեաց մէջէն կանգնած վեր
Զոյգ հրաւալի աշխարհներ,
Ապշած դիտէ միշտ զիրար
Իբրեւ երկու սիրահար,
Եւ Տէր ժպտի ձեր վերայ
Սիրուն ափունց Պոսփորայ :

Խառնեալ վարսիւ՜ աչք նուաղ,
Դու Եւրոպա՜ հարս չքնաղ,
Եւ քաւ մօրօք՜ յօնք նստմ
Ասիան՜ քո նստի դէմ,
Ո՛վ հեշտ ափունց Պոսփորայ,
Տէրն ալ ժպտի ձեր վերայ :

Ընդ երկնքով ձեր պայծառ
 Ձկայ ձմեռ ոչ ամառ .
 Այլ առաւօտն է գարուն ,
 Երեկոյին ալ աշուն .
 Զուարթ ափունք Պոսփորայ ,
 Տէրն իսկ ժպտի ձեր վերայ :

Դարէ ի դար՝ դուք երկու
 Իշխէք հգօր ծովերու
 Որք աշխարհիս ծայրերէն
 Երկրպագուս ձեզ բերեն ,
 Եւ Տէր ժպտի ձեր վերայ
 Կապոյտ ծովեր Պոսփորայ :

Երբոր հովեր մեղմաշունչ
 Ծաղիկներու շարժեն փունջ ,
 Այնպէս անոյժ հոտ բուրեն
 Որ հրեշտակներ հրապուրեն ,
 Եւ Տէր ժպտի ձեր վերայ
 Ծաղկեալ ափունք Պոսփորայ :

Ծածկեն քփեր բոշունք բիր
 Եւ հովիտներ զով աղբիր .
 Սոխակին հետ վարդենիք
 Տօնեն ամեն օր հարսնիք ,
 Եւ Տէր ժպտի ձեր վերայ
 Զֆնաղ ափունք Պոսփորայ :

Երբոր յայզուն վարդամաս՝
 Շարուից բլրոց ձեր հակաս
 Շող՝ մարգարիտ իբր աւազ ,
 Հիացեալ ընդ այս երազ
 Տէրն իսկ ժպտի ձեր վերայ
 Օրհնեալ ափունք Պոսփորայ :

Իսկ երբ լուսին ծագելով
 Յոլայ պատկերն յալիս զով՝
 Ձեռ գիտեր ո՞րն է չֆնաղ ,

Եւ հանելով ընդ իւր խաղ
Տէրն իսկ ժպտի ձեր վերայ
Պայծառ ալիք Պոսփորայ :

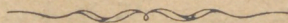
Կէս գիշերին՝ սիրահար
Կուսանք երբոր քիւլար
Սահին ի ջուրս կապուեալ
Եւ նուագեն անուշակ ,
Տէրն իսկ՝ ամուսնի Պոսփորայ ,
Ժպտի իրենց ալ վերայ :

Ոչ Հելուէսիա , Նաբոլի
Ոչ են քան ձեզ սխալի .
Թագաւորներ են անբախս
Որ տեսած չեն զայս դրախտ ,
Եւ Տէր ժպտի ձեր վերայ
Անմահ ամուսնի Պոսփորայ :

Թռչնունք՝ որ բոյն անվրդով
Կամիք շինել վարդերով ,
Աղջկանք՝ եթէ սիրոյ քել
Կամիք հանդարտ ոլորել ,
Եկէ՛ք յամուսնի Պոսփորայ
Եւ Տէր հսկէ ձեր վերայ :

Տեսում հոգիք՝ նաեւ դուք
Որ փնտռէք ծոռոց շուք ,
Կամ ուրանաք դուք՝ յամանք ,
Արարչութեան հրաշքն ու փառք ,
Եկէ՛ք յամուսնի Պոսփորայ
Եւ Տէր գրայ ձեր վերայ :

Ս • ԱՃԷՄԵԱՆ

ԳԻՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՅՈՐԵՆԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ ՎՐԱՅ

Յորենը որ մարդկային ցեղն մեծաւ մասամբ սնուցանող նիւթն է, ցանուելէ մինչև կալի եղանակն, շատ մը հիւանդութեանց ենթակայ է որ մեր հողագործաց սրտերուն խայթ մը եղած է՝ չգիտնալով նոցա դէմ պէտք եղած գործադրելի դարմաններն։ Ասոնցմէ զլիաւորապէս հարուածողն սեւ ախտն է զոր շատ գաւառաց մէջ տանկական լեզուաւ *սիւրմե* կ'անուանեն և զոր Գաղղիացիք *carie* կը կոչեն։ Այս ախտը ցորենահատին մէջտեղէն ձեւանալով՝ հետզհետէ իւր շրջանը կ'ընդարձակէ մինչեւ ցորենին կեղեւները և այնպէս սահմանեալ կը մնայ առանց բացուելու։ Այն վայրկեանէն սկսեալ ցորենահատն կը ձեւափոխի թէ՛ գոյնով և թէ՛ կազմուածով. հասիկը փոքր, կլոր, աւելի կակուղ և յարդը ընդհանրապէս կարծ կ'ըլլայ. տերեւներն նեղ և չորցած դեղին տերեւներու գոյն մը կ'առնեն, հասկը՝ առողջ ցորենի նման զլուխը ծռած ըլլալու տեղ, ուղիղ դիրք մը կ'առնէ՝ ցորենահատն աւելի թեթեւ ըլլալուն. կապտագոյն կամ սեւ նիւթ մը կը պարունակէ որ աճառի պէս իւզոտ փոշի մ'է, զոր եթէ մատներով ճգմելու ըլլանք հոտած ձկի նման զարշահոտութիւն մը կը հաղորդէ։

Հիւանդութեան ծնունդ տուող զլիաւոր պատճառներն են հովանուտ և խոնաւ դաշտերն, յաճախ յաճախ անձրեւներն, իբր սերմ գործածուած ախտաւոր տկար ցորենն, իսկ ամենէն առաւել երկնչելի են մեզ, մշուշ և մառախուղներն։

Այս տեսակ ախտացեալ ցորեններն գրեթէ կ'ստուակէս գնով կը վաճառուին. իւր չափին մէջ 25 — 30% թեթեւանալով մեծ կորուստ և վնաս կը պատճառեն, և անկէ շինուած հացը սեւ և լեղի կ'ըլլայ։ Այնպէս որ 400 քիլէ ցորենը (քի-

լէն 25 հօխայի կը համապատասխանէ) ախտաւորելով 65—70 քիլէ կը մնայ, և առ նուազն քիլէն 18 ղուրուշ հաշուելով, $18 \times 30 = 540$ ղուրուշի վնաս մը գոյանայ: Ասկէ զատ լաւ ցորենը միջին հաշւով 18 ղուրուշի կը վաճառուի, մինչդեռ ախտացեալ ցորենը հազիւ հազ 13 ղուրուշի այսինքն քիլէն 5 ղուրուշ նուազ որով 500 ղուրուշի վնաս մը եւս կը գոյանայ զոր աւելցընելով նախորդ 540 ղուրուշի վրայ, ամբողջ վնասը 1040 ղուրուշի կը հասնի 100 քիլէյի համար: Այս ախտին դէմ նախազգուշական դարմաններն բազմաթիւ են. բայց ամենագորաւոր, փորձուած և զիւրին ու փոքր ծախքով գործադրելի դարմանը հետեւեալն է:

Մէկ քիլէյի համար (25 հօխա) ան 1 հօխա չմարած կիր և 100 տրամ ծծմբատ պղնձոյ (կեօզ քաշը) (sulfate de cuivre.) նախ և առաջ պղնձոյ ծծմբատը 3—4 հօխա տաք ջրոյ մէջ հալեցուր. միևնոյն ժամանակ 1 հօխա կիրն սաւկառի մէջ դնելով պաղ ջրոյ մէջ 5—10 մանեկկորոդ թող և յետոյ անմիջապէս հանելով գետնի վրայ թափէ ուր կ'սկսի բորբոքիլ և փոշի դառնալ: Ապա սերմանելիք ցորենը մէկ տեղ մը կոյտ ընելով և պղնձոյ ծծմբատով պատրաստեալ ջուրն վրան սփռելով լաւ մը խառնէ բահով և քանի մը անգամ մէկ տեղէն միւս տեղ նետէ, որպէս զի լաւ մը ծծէ ջրախառն դեղը: Այս միջոցիս պատրաստեալ մարած կիրն եւս ցորենակոյտին վրայ տարածելով դեռ քիչ մը ժամանակ խառնէ զայն առաջին անգամուն պէս: Այս գործողութիւնը ցորենը ցանելէ օր մը առաջ ընելու է որպէս զի չորնալու միջոց ըլլայ, և թաց ըլլալով քանի մը հատը միասին փակած չի ցանուի: Ասկէ զատ միշտ մաքուր, լեցուն՝ ծանր և գեղեցիկ տեսքով ցորենը իբր սերմ գործածելու է և ամեն տարի ասոնցմէ սերմ ընտրելու է:

Ցորենի ամբարանոցները և պահարանները միշտ օդաւէտ ըլլալու և արեւ տեսնելու են. սարդի ոստայներն և փոշիները մաքրելու է որք տեսակ տեսակ վնասակար որ-

դերու ապաստանարան լինելով, յիշեալ հիւանդութեան և այլոց զխաւոր պատճառ կը համարուին :

Հետեւեալ հաշուէն կը տեսնուի 100 քիլէ ցորենի համար շահն ու վնասն :

100 քիլէ ցորենի համար ծծմբատ պղնձոյ 25 հօխա 8 շրջէն	200
100 » » » կիր 100 » 20 փոյէն	50
	գումար շրջ. 250
կորուստ %	250 + 500 = 1040 շրջ.
ծախս դարմանի	250 »
Ծախ 100 քիլէ ցորենոյ	790

Ա Ռ Տ Ն Ի Ն

ՄԼՈՒԿՆԵՐԸ ԶՆՁԵԼՈՒ ԿԵՐՊ

Եռացած ջրոյ մէջ տասը վայրկեանի չափ ափսենդի (փե-լին) տերեւներ եփելով, վրձինով մը այդ հեղուկէն քսելու է անկողնոյ երկաթին կամ փայտին եւ պատերուն այն տեղ-ուանքը ուր մլուկներու նշաններ գտնուին : Այս գործողու-թիւնը մէկ երկու անգամ կրկնելով մլուկները բնաջինջ կըլլան :

ԵՐԵՍԻՆ ՍԵՒ ԲԻԾԵՐԸ ՀԱՆՅԵԼՈՒ ԿԵՐՊ

Դէմքին վրայի կէտի պէս սեւ բիծերը մորթին ծակափկ-ներուն մէջ ճարպոտ նիւթ մըն է՝ քրտինքի մնացորդ : Նախ եղունգով սղմելով զանոնք հանելու է եւ օղիին մէջ քիչ մը քափուր (քեաֆիրի) խառնելով լուանալու է բիծերուն տեղե-րը՝ երեկոյին ալ պառկելու ժամանակ զինկոյի բօմատայով օծելու է :

Օգտակար կրնայ ըլլալ նաեւ լուանալ երեսը միայն ջրոյ

մէջ քիչ մը քարպօնաթ տը սուտ (carbonate de soude) խառնելով:

ԱՐԵՒԱԶԱՐԿԻ ԱՐԳԵԼՔ

Արեւադարկի առաջին առնելու համար եւրոպական եւ ամերիկայի թերթերու մէջ կը կարդանք թէ՛ կաղամբի տերեւը թրջելով գլխարկին (կամ ֆէսին) մէջ դնելու է՝ ջորցած ատեն կրկին թրջելով:

Ինչպէս հոս արեւելքի մէջ ալ ուռիի (սէօյլետի) տերեւները գլխու վրայ կը կրեն արեւին մէջ պտտողները, որ վերինն նայելով եթէ թաց թաց փեսին մէջ դրուելու ըլլայ՝ աւելի լաւ ազդեցութիւն պիտի ընէ:

ՃԱԹՐՏԱԾ ԶԵՌՔԵՐՈՒ ԴԵՂ

Տաք ու պաղէ եւ առանին աշխատանքէ չատ անգամ ձեռքերը կը ճաթրաին եւ անկերպարան կըլլան, Տօքթօր Նիմայէր՝ կը պատուիրէ որ լիմոնի ջրով լաւ մը ձեռուները չիտի, ինչպէս որ կընեն սովորաբար կլիսերինով, որ նոյնպէս բուժիչ յատկութիւն ունի, բայց ոչ առաջինին չափ:

Յուլիս ամսաթերթիդ մէջ յօդուած մը կարդացի, յորում օճառախոտոյն խաշած ջրովը գլուխը լուալը դարման կը ցուցնէք մազերու արմատոց զօրացման եւ թեփերու ոչնչացման: Ենթադրենք թէ այդ դեղով կարելի ըլլայ մազերու թափումը արգիլել. բայց չ'իմո՞հնար մը որ արդէն թափած մազերը բուսցնէ:

Ինչպէս կը գտնէք Մատամ. Ա. Ա. Ալլէնի մազ նորոգող դեղը:

Քանի մը բարեկամաց հետ այս խնդրոյ վրայ խօսած ատենս, որոց մազերը ինձ նման ժամանակին սկսեր են թափիլ, մէջերնուն մէկը կարծիք յայտնեց թէ՛ պղնձեայ ամանի մը մէջ ժանգահարեալ ձէթով գլուխը օծելը ազդու միջոց է եղեր մազերը նորոգելու եւ անոնց կեանք եւ ոյժ տալու:

Չենք գիտեր սակայն որ այս միջոցը առողջապահական է
թէ փաստակար :

Ինչ ալ ըլլայ, սպասելով թերթիդ մէջ այս մասին աւելի
ընդարձակ տեղեկութիւններ կարդալ,

Ա. Պոլիս 6 Օգոստոս 87

Մնամ յարգանքով

Ձեր բաժանորդը

ՊԻՏԱՆԻ ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐ

Սոյն վերնագրին տակ՝ Տնտեսական, առեւտրական, դպրոցական,
ճնական, օրինական եւայլ պիտանի խնդրոց վերաբերեալ հարցումներ
հանդէսիս մէջ հրատարակել որոշած ըլլալով, յօժարութեամբ պիտի ընդու-
նիմք մեր բաժանորդաց կողմանէ մեզ ուղղուած այս տեսակ հարցումներն,
ինչպէս եւ այդ հարցմանց տրուած պատասխաններն : Հարցմունք թէ պա-
տասխանիք պէտք է համառօտ ըլլան եւ պարզ լեզուաւ գրուած. հրատա-
րակութեան արժանի չը համարուած գրութիւնք եւ չեն դարձուիր :

31. Տղայոց ձեռքի կոծիծները ի՞նչպէս ջնջելու է .

32. Ի՞նչ պէտք է ընել արգիլելու համար որ տղայք ե-
ղունգնին չիկրծեն .

33. Տանց սենեկաց կամ ձեղուններուն մէջ յառաջ եկած
մուկերը հեռացնելու միջոցն ի՞նչ է :

Կ. Պոլիս 10 Օգոստ.

Գ. Պ.

34. Ո եւ իցէ տեղւոյ մը կլիման աղէկ կամ գէշ ըլլալը
ի՞նչպէս ճանչնալ պէտք է .

35. Ջուրին աղէկը ի՞նչպէս կը գիտցուի եւ ո՞րը աւելի
օգտակար է խմել, անձրեւինը թէ աղբիւրինը .

36. Մոխն շատ եփածը աւելի օգտակար է թէ քիչ եփածը,
ո՞րը գիւրամարս է եւ ո՞րը սննդարար .

37. Ականջի խլութիւնը անհետացնելու համար ի՞նչ դեղ
գործածել պէտք է .

38. Հակթին թոյլ թէ պինդ եփածը աւելի օգտակար է .

Իւսիա, 24 Յուլիս

Խ. Կ. ՄՈՒԹԱՖԵԱՆ

39. Մեր երկրի բուսաբերութիւնը ընտիր է եւ շատ տեսակ
վարդեր յառաջ կը բերէ ուստի կը մտադրենք ֆրզանըզի
հռչակաւոր վարդերին մշակել, նկատելով որ այլ եւ այլ նա-

հանգներ կը յաջողին այդ տեսակ վարդենւոյն մշակութեան մէջ եւ քաջալերութիւն կը տեսնեն: Հանդիսիդ միջոցաւ կը հարցնեմք թէ ի՞նչպէս արդեօք կրնանք ստանալ գոնէ հարիւր հատ բուն Բըզանդի վարդատունկէն զի քաջայոյս եմք թէ մեր չըմանակի մէջ ալ պիտի յաջողի այն:

Նմանապէս ուստի՝ կրնանք ստանալ ամ ըստ ամէ Սմեթիկեան բամբակի եւ Ենիմէի ծխախոտի հունտեր:

Վ. Կ. ԱՐՍԼԱՆԵԱՆ

Վերոյիշեալ հարցումը Վսեմ. Ամասեան էֆէնտիի ուշադրութեանը կը յանձնարարենք:

Ծ. Խ.

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ

ՓՈՂԱՅԱԽ (ԳՈՒՇՊՈՂԱՆ)

Գաղլիոյ առողջապահական թերթի մը մէջ կը կարդանք մասնաւորի մը կողմանէ հրատարակուած՝ փողացաւի հիւանդութեան դէմ ազդու դարման մը որով կարելի է քանի մը վայրկեանի մէջ կատարելապէս բժշկել այս հիւանդութիւնը որ մանկանց սոսկալի կոտորած կուտայ միշտ եւ շատ ընտանեաց մէջ յուսահատութիւն կը ցանէ:

Այդ անձը կը պատմէ թէ սոյն դեղը իւր ընտանեաց մէջ հօրմէ յորդի աւանդական եղած է: Մարդասիրական պարտք կը համարեմք զայն հրատարակել մանաւանդ որ եթէ օգուտ չընէ, չիրնար եւ ոչ ալ վնասել:

Աւասիկ դեղը:

Սոխ մը մոխրի մէջ եփելով՝ բարակ լաթի կամ քիւրպին-սի մէջ տարածելու է եւ վրան դարձեալ բարակ լաթ մը ծածկելէ յետոյ՝ մէկ խահվէի դեղալ աւօնիւս (նշատըր բուհու) լեցընելու է վրան եւ այսպէս տաք տաք հիւանդին կողորդին վրայ կապելու է:

Այս հիւանդութեան դէմ վերջին ժամանակներս նաեւ

բժշկութիւնը յաջողութեամբ գործածած է հետեւեալ դեղը սիւլֆիւր սը ֆալսիօմ կրանիւլէ (sulfure de calcium granulé)։ Ասի փոքրիկ հատիկներ են, իւրաքանչիւրը մէկ հազարերորորդակրամ՝ քառորդը մէկ անգամ կրնայ հատիկ մը տրուիլ տղայոց մինչեւ որ ծծմբային հոտ մը ստամոքսէն ետ գայ։

Ասկէ զատ պէտք է օրը 3 կամ 4 անգամ փափուկ վրձինով մը կոկորդին հիւանդ մասերուն վրայ քսել հետեւեալ կերպով պատրաստուած դեղը։

Լիմօն մը քամելու եւ այդ քամուկին խազվէի երկու դրդալ մեղր եւ քիչ մը պաղլէղի (շապ) բարակ փոշի խառնելու է երկու մասով բռնելու չափ։

ՏՂԱՅՈՅ ԶՈՐ ՀԱՁ ԿԱՄ ԿԱՊՈՅՏ ՀԱՁ

Տղայոց տարիքին համեմատ օրը 3 կամ 4 դգալ կուպրի օշարակ (քաթրան չուրուպը) տալն չափ օգտակար է կապոյտ կամ չոր հազն անցընելու համար։ Կրնայ տրուիլ նաեւ նոյն չափով որեւէ կալզացուցիչ օշարակ մը որուն մէջ պէտք է քիչ մը պէլլասօն խառնել։ Բայց ամենէն կարեւորն է տղայոց պառկած սենեակին օդը մաքրել։ Նորվէկիացի բժիշկ մը Տօքթօր Մօհն կապահովէ թէ ծծմբային գոլորչիով տրուած ծխումն (թիւթսիւ) կապոյտ հազին դէմ անմիջական դարման կրնայ լինիլ որ պէտք է ի գործ դնել հետեւեալ եղանակով։

Առաւօտուն՝ տղայոց մաքուր ձերմակեղէն հագցընելով՝ զանոնք ուրիշ տեղ մը փոխադրելու է։ Պառկելու սենեակին մէջ կախելու է անկողինը, հագուստները, խաղալիկները եւ այն ամեն բան զոր կարելի չէ լուանալ։ Յետոյ ծծմբի ծաղիկ այրելով հինգ ժամ գոնէ սպասելու է որ ծուխը սենեակին ամեն կողմ թափանցէ։ Մէկ խորանարդ միջոցի համար 25 կրամ ծծումբ այրել պէտք է։ Հինգ ժամէն վերջը անկողին եւ հագուստ պէտք է բացօդեայ տեղ մը դնել եւ սենեակին ամեն պատուհան եւ դռները բանալ որ թարմ օդ ներս մտնէ։ Երեկոյին տղայք այդ սենեակին եւ անկողնոյն մէջ կրնան ապահովութեամբ պառկիլ։ Այս միջոցը կրնայ բժշկել ամենէն հին եւ գէշ հազերը։

ՓՈՐՀԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ամերիկացի բժիշկ մը կ'ապահովէ թէ ամենէն հինցած փորհարութիւնը կրնայ բժշկիլ հետեւեալ դեղով. գինւոյ քաջախի մէջ կարելի եղածին չափ հասարակ աղ հալեցընելով խաշվէի դգալով օրը 5 կամ 4 անգամ խմելու է:

Հ Ո Ւ Մ Կ Ա Թ Խ Մ Ե Լ Ո Ւ Վ Ր Ա Յ

Պատասխան, Տնտեսի 9^{րդ}, թուոյն 29^{րդ}. հարցման. թէ, «Հում կաթ խմելն առաւօտներն, օգտակար է թէ ոչ» Պատասխան.

Կաթն կերակրոց առաջինն է ամենէն սննդարարն եւ ամենէն դիւրամարն. այսու ամենայնիւ Սրբաճա, Վերեմ, Թիֆօ, Չիչեֆ, Քըզըլ, Բուշպօղան, Քզաւնաֆ եւ ուրիշ տարախոսիկ հիւանդութեանց փոխանցման ամենէն գլխաւոր միջնորդներէն մին ըլլալով, պարտք կ'համարիմ՝ իբրեւ կանոն առողջաբանական եւ հետեւաբար տնտեսական, յանձնարարել ամենուն թէ ով որ կաթ կուտէ (եւ ամեն ոք ուտելու է), միշտ եռացնելէ յետոյ պէտք է ուտէ զի եռալու գործողութեամբ վերոյիշեալ բոլոր հիւանդութեանց սերմերը կոշնջանան, այս զգուշութիւնը խիստ անհրաժեշտ է մանաւանդ մեր երկրին համար՝ ուր այսպիսի նախազգուշական միջոցներու ոչ ոք կը նայի:

Այսօր այսչափ, յաջորդիւ դարձեալ այս նիւթիս վրայ պիտի խօսիմ կաթն ընկերական կարեւոր եւ անտեսական խնդիրներէն մին ըլլալուն:

Ա. ԻԻԹԻԻՃԵԱՆ

ԵՂՈՒՆԳՆԵՐՈՒ ԴԱՐՄԱՆՈՒՄ

Ի Պատասխանի թիւ 50 հարցման

Գնդասեղի մը սուր ծայրովը եղունգիդ չուրջը գտնուած մորթերը կամացուկ մը եղունգէն բաժնէ եւ այս գործողութիւնը կրկնէ քանի մ'անգամ մինչեւ որ փակած մորթն ու եղունգը պէտք եղածին չափ զատուելով գլքեղ անհանգիստ չընեն:

Վ. Մ.

ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԱՌԱԿ

Մեր աղնիւ բարեկամ մեծապատիւ Տօքթօր Շիչմանեան էֆէնտի զրկած է մեր ընթերցողաց համար հետեւեալ հրատալից առակը, զոր յօժարութեամբ կը հրատարակենք իբրեւ մի հրահանգիչ խրատ :

Արաբական առակ մը այսպէս կըսէ : Չորս մարդիկ միատեղ նստած են. առաջինը այն է որ չ'գիտեր եւ չ'գիտեր թէ չ'գիտէ, դա խենթ մի է, զգուշացիր իրմէ. երկրորդը այն է որ չ'գիտեր այլ գիտէ թէ չ'գիտեր. տգէտ մ'է, սորվեցուր իրեն, ուսո՛ւ զնա. երրորդը այն է որ գիտէ այլ չը գիտեր թէ գիտէ, քնացած ոմն է. զարթո՛ւ զնա. չորրորդը այն է որ գիտէ եւ գիտէ թէ 'գիտէ. դա խմաստուն մ'է, հետեւէ իրեն :

Կը հարցնեմք մտացի ընթերցողին թէ՛ գրողներ ունիմք յարեւելս, յարեւմուսս, ի հիւսիս եւ ի հարաւ. սոցա ո՞րն է հետեւելին :

ՊԱՐԱՊՈՅ ԺԱՄԵՐՈՒ ՆԱՄԱՐ

«Գործերն ի՛նչպէս են տօքթօր» :

«Շատ աղէկ, շատ գոհ եմ, հասածիս չափ գործ կայ» :

«Ինչ կըսէք, չէի կարծեր թէ այդչափ հիւանդութիւն ըլլար այս միջոցիս» :

«Ո՛չ, հիւանդութիւն չը կայ. բայց մենք մեր վաստակը հիւանդներէն չենք հաներ, այլ մեր գլխաւոր եկամուտը ա՛նոնցմէ է որք պակասութիւն մը չունին առողջութեան մասին» :

Ի. Պ.

«Ողորմութիւն մը տուէք խեղճ կոյր աղքատին» :

«Յօ ի՛նչ կըսես քու աչքերդ բաց են, ինձմէ աղէկ կը տեսնես» :

«Ինձ համար չէ աղա, կոյր ընկերոջս համար է որ այսօր մէկ տեղ չէ» :

«Ինք ուր է հապա.»

«Այսօր հարսնիք ունի կը կարգուի կոր.»

Թ. Պ.

Առաջին սպասունի. Մարիամ տեղէ՞ղ կեւէ՞ս կոր.

Երկրորդ սպասունի. Ըսի իրենց որ տեղս մէկը գտնեն, գալ շաբթու պիտի ելլեմ.

Ա. Ս. Շատ աղէկ տեղ է կըսեն անոնց համար, ի՞նչու կեւէ՞ս կոր.

Բ. Ս. Աղէկ տեղ է, ամուսկանը ըցուն, հանըմն ալ բարեւորտ է՝ աղէկ կը վարուի եւ անպակաս հագուստ կը չինէ. բայց աղային երեսը ընաւ չի խնդար եւ տունը ըսես նէ վանք կընմանի, մարդուն սիրտը կը նեղանայ:

Թ. Պ.

«Այս ամառ օղափոխութիւնը օգուտ մը ունեցաւ ձեզի, տիկին.»

«Այո՛ շատ գոհ եմ աօքթօր, աղջկանս մէկը նշանեցի.»

Թ. Պ.

Երեկոյան ճաշէն յետոյ, 50 տարի առաջ.

Դրացիին մշակը. «Աղաները բարեւ արին հաճի խաթունը կուզին.»

Տան աղան. «Օ՞ ո՞ր ինչ պիտի ընեն տկար ծեր կիներ գիշերով.»

Մշակը. «Ինչ գինտնամ աղա, քիչ մը տի՛ խարմտըկինք ասին.»

Տան աղան. Աղայի՞ք բարեւ ըրէ՛ ըսէ՛ որ մենք այս գիշեր տեսակցութեան պիտի գանք, եթէ կարելի ըլլայ հետ կը բերենք:

Կէս ժամ յետոյ կը հասկցուի որ այն երեկոյ դրացիինն տունը հնոս պատուելի մը գտնուելով գրական վիճաբանութիւն մը բացուեր եւ հետեւաբար Յաճախասպասում գրքին գիմելու պէտք զգացուեր է:

ԵՐԵՎԱՆԻ ԲԱՅՐԵՆԻ

Դեր մարդ մը երբեք չէ կախուած եւ դուն ուրեք բան-
տարկուած .

Թ. Պ .

Փնտռէ առաքինութիւններն այլոց վրայ եւ մոլութիւն-
ներն քո վրայ .

ՖՐԱՆՔԼԻՆ

Ճաշէն առաջ ոգելից ըմպելիք գործածելն կը նշանակէ
սխալ բանալիով մը ստամոքսն բանալ .

ԲԺԻՇԿ ՄԸ

Արբեցութեան հետ ի միասին կը բնակին յիմարութիւնն
ու մոլեգնութիւնը . գինեմոլութիւնը ընկերային աղէտ մ'է .

ՊԼՈՒՏԱՐԳՈՍ

Դադղիացի մը ծխախոտ կը գործածէ ռուսիացւոյ մը
չափ , երկու անգամ աւելի քան խաւացի մը , երեք անգամ
նուազ գերմանացւոյ մը գործածածէն եւ չորս անգամ նուազ
պելճիքացիէ մը :

Օղին՝ ջղերուն վրայ ի գործ դրած ազդեցութեամբն , կը
նմանի մարդուս առողջութեանը վրայ քաշուած լիօսանա-
կագրոյ մը , զոր կտտիպուիմք վերանորոգել՝ վճարման ազ-
րիւրներու բացակայութեան պատճառաւ . ուստի նա պիտի
սպառէ այսպէս՝ մեր շահուն տեղ մեր դրամագլուխը , որոյ
պիտի հետեւի բնականաբար մեր մարմնոյ սնանկութիւնը :

Բթախոտն մի մեծ դեր կատարած է ժողովրդեան դա-
սուց մէջ . իւր գործածութիւնը այնքան ընդհանրացած էր
երբեմն , որ տասներկու եղանակներ հնարուեր էին ընչա-
տուփի կիրառութեան վրայ .

1. Աջ ձեռքովնիդ առէք ընչատուփը .
2. Ընչատուփն աջէն ձախ ձեռքերնիդ անցուցէք .
3. Զարկէք ընչատուփին վրայ .
4. Բացէք ընչատուփը ,
5. Ներկայ եղողներուն տուէք ընչատուփը .
6. Զեղի մօտեցուցէք ընչատուփը .

7. Քթախոտը ժողուեցէք ընչատուփին մէջ՝ կողմնական հարուած մը տալով նմա.

8. Աջ ձեռքովնիդ առէք քթախոտն.

9. Զայն քթերնուդ տանելէ առաջ քիչ մը ժամանակ ձեր մատանց մէջ բռնեցէք.

10. Քթերնուդ տարէք.

11. Սեղմեցէք ունդունքնիդ եւ վեր քաշեցէք առանց ծաղրելի շարժում մ'ընելու:

12. Գոցեցէք ընչատուփը, փռնդտացէք՝ քշու եւ հազացէք:

Թարգմանեաց

Մ. Գ. ՄՕԶԵԱՆ

ՆԱՄԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ

Տ. Է. Ասա Բագար. Ձեր Յուլիս 17 նամակաւ 19, 5 ղրուչի նամակադրոյմ ստացանք. Ձեր ցոյց տուած երկու բաժանորդաց թերթերն ղրկուեցան իրենց հասցէին. սկսեալ թիւ 9 է Ս. Ա. ի եւ թիւ 10 է Յ. Ա. ի համար:

Ա. Հ. Օրսու. Ստացանք Ձեր յուլիս 1 եւ 21 նամակներով 26 ղրուչի նամակադրոյմ. սոյն երկու բաժանորդաց 1 թիւէն սկսեալ եւ Ձեր յունիսի թիւն ղրկուած են ժամանակին:

Խ. Կ. Մ. Իւնեա. Ստացանք Ձեր Յուլիս 16 եւ 24 նամակներով 15 տկան ղրուչի նամակադրոյմ. Ձեր ուղածին համեմատ թիւ 1 եւ 2 էն 7 տկան հատ Ս. Մ. վարժարանի, 1 թուէն սկսեալ Մ. Բ. ի եւ թիւ 2 էն 2 հատ ալ Ձեր հասցէին ղրկեցինք:

Օ. Ե. Ուզուն Քեօփոյիւ. Ձեր Յուլիս 27 նամակաւ 15 ղրուչի թղթադրոյմ ստացանք մինչեւ 10^{րդ}ն անմիջապէս ղըրկուեցան Ձեր ցոյց տուած հասցէին:

Յ. Գ. Փ. Զմիւռնիա. Ղրկուեցան Ձեզ թիւ 10 է երկու հատ. աւելորդ եկած թերթերն յարմար բարեկամաց տուէք իրրեւ օրինակ:

Կ. Յ. Գ. Նիկոմիդա. Ստացանք 105 ղրուչ Ձեր Յուլիս

28 եւ 30 նամակներով. Ձեր ուղած թիւերն յանձնուեցան: Բ. Գ. Տ. Թ. Նիկոմիդա թիւ 10 է սկսեալ երեք օրինակ Տնտես զրկուեցան Ձեր հասցէին:

Կ. Խ. Տրապիզոն. Ստացանք Ձեր Յուլիս 18 եւ Օգոստոս 1 նամակներն. եթէ պէտք տեսնեմք մեր պատասխաններն Տնտեսի մէջ կը հրատարակենք, մասնաւոր նամակ չենք գրեր: Ձեզ կը զրկուին Տնտեսէն երեք օրինակ մին Մ. Ա. ի եւ միւս երկուքը Ձեզ համար: Տեղւոյդ ընթերցարանինը նուէր է այս տարի. այսօր կը զրկենք 2 օրինակ թիւ 1է մինչեւ 4 եւ մի օրինակ թիւ 1է մինչեւ 8. ինչպէս եւ երեք օրինակ ներկայ թուէն.

Մ. Պ. Չ. Սեբասթիա. Յունիս 10 նամակաւ յայտնած էիք թէ իւնեա վերադարձած էք, մենք ալ ըստ այնմ Ձեր 9 եւ 10 թիւերն հոն զրկած եմք:

Պատասխան թիւ 27 հարցման

Թէպէտեւ մէկ մէթր լայնութեամբ հոսող առուակի մը ջուրի կարօտութիւն ունենալնիդ յայտներ էիք, սակայն առուակին ի՞նչ արագութեամբ հոսիլը եւ որչափ խորունկ ըլլալը չէիք յայտնած, ուստի անկարելի է ինձ հաշուել ձեր երկրին որչափ ջուրի կարօտ ըլլալը:

Եիրատ գետէն վեր ջուր կառնուի ջրհաններու միջոցաւ որչափ որ ուզուի:

Ջրհաններու տեսակը եւ այս գործին որչափ ստակով յառաջ գալիքը Ձեզ հաղորդելու համար պէտք է գիտնալ հետեւեալ տեղեկութիւնները:

Ա. Մշակութեան համար քանի՞ արտավար (donoums = 9, 19 30 ares) տեղ ջուրի կարօտ է:

Բ. Որչափ բնակիչ եւ չորքոտանի ունի:

Ուզում եմք թիւ 6 Օգոստոս 87

Երկրաչափ Տէրութեան
ԽՈՍՐՈՎ, Մ. ՍՏԱՄՊՈԼԵԱՆ

Կ Ի Ն Ե Ի Ո Ս Կ Ի Ն

Ով կը յարգէ միայն ոսկին
 Պատիւ բերէ իւր վարկին .
 Ով կը սիրէ միայն զիւր կին
 Նորա բաժինն է երկին .
 Իսկ ով սիրէ կնոջ ոսկին
 Ոչ վարկ ունի ոչ երկին

Մ . Ա .

ԲԱՂԴԱՏՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

«Մասիս» լրագրի՝ 1881 Հոկտեմբեր 5 թիւն պատահամաբ ձեռքերնիս անցած ըլլալով անտի կը քաղեմք հետեւեալ հատուածն՝ արժանի մեր ընթերցողաց ուշադրութեան:

«1872 ին երեք զործաւորք՝ որք Պ. Բէլիքս Պոնայի տընտեսագիտութեան դասերուն կանոնաւորապէս ունկնդրութիւն կընէին, զործաւորական ընկերութիւն մը կազմելու ձեռնարկեցին, նպատակ դնելով մէկ մէկ պարտիզաւոր լաւ տուն շինել ընկերութեան իւրաքանչիւր անդամոց համար:»

«Այսօր յիշեալ ընկերութիւնը երկու կտոր գետին ունի, մին 144,000 եւ միւսն 71,000 քառակուսի ոտնաչափ, եւ այս հիւանալի արդիւնքը ձեռք բերած է շաբաթը մէկ մէկ ֆրանքի հանգանակութեամբ:»

«Անցեալ շաբթու (*) ընկերութեան առաջին տանը հիմնադրութիւնն եղաւ հանդիսաւոր կերպիւ, եւ Պ. Ֆէլիքս Պոնայ տնտեսագէտը՝ սոյն արարողութեան ներկայ գտնուելու հրաւիրուելով, զեղեցիկ բանախօսութիւն մ'ըրաւ ի ներկայութեան հազարաւոր զործաւորաց. զովելով նոցա իմաստուն ձեռնարկն եւ յորդորելով որ յարատեւեն իրենց զովելի ջանից մէջ:»

«Ընկերութիւնը մտադիր է յառաջիկայ տարւոյն մէջ 50

(*) Ինչպէս կերեւայ ընկերութեան կազմութենէն ինը տարի ետքը սկսած են տնայինութեան:

Մ . Ա .

տուն շինել 50 զործաւորաց համար, որք իւր անդամոց երկրորդ բաժինը կը կազմեն, այնպէս որ մէկ տարիէն այդ բաժնին բոլոր զործաւորք մէկ մէկ տան եւ մէկ մէկ պարտիզի տէր պիտի ըլլան:»

Վերոյիշեալ ընկերութեան նման ընկերութիւններ կան ամեն բաղաքակրթեալ ազգաց մէջ. անոնց նպատակն է ազգատէր ժողովուրդը հողի եւ բնակարանի տէր ընելով ազատել վարձակալութեան տառապանքներէն եւ այնու պատրաստել հիմն ժողովրդային բարօրութեան. քանզի հողն է աղբիւր ամենայն հարստութեանց:

Մեր Պոլսեցիքս շատ աւելի պէտք ունէինք այսպիսի ձեռնարկութեանց, նախ՝ զի մեր ապրուստի միջոցներն եւրոպացւոց չափ կանտնաւորուած չըլլալով չենք կրնար մեր վճարելիք վարձքը միօրինակ շարունակել, երկրորդ՝ ոչ մեր հարուստներն թուով շատ եւ ոչ ալ մեր մէջ զրամագլուխն առատ ըլլալով՝ կալուածատեարց միջև մրցում տեղի չունենար, որպէս զի կարենամք մեր պիտոյիցը համեմատ տուներ գտնալ աժան վարձքերով, երրորդ՝ ամեն ընտանիք իրեն մասնաւոր տուն մը ունենալու դրութեան մէջ ի վաղուց հետէ վարժուած ըլլալով եւ մանաւանդ արեւելքցւոցս ընտանեկան կենակցութեան բնութիւնն ալ այնպէս պահանջելուն, եւրոպացւոցմէ շատ աւելի նեղութեանց եւ անակնկալ ծշուածութեանց կը մատնուինք՝ երբ մեր մասնաւոր բնակարաններն չունենանք, ինչպէս կը տեսնուի՝ հրդեհներու կամ այլ պատճառաւ մեր տուներն կորսնցուցած ատեննիս:

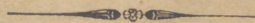
Յայտնի է թէ անցեալ տարի Պոլսոյ մէջ ալ հաստատուեցաւ ձեռնարկ մը նմանօրինակ նպատակաւ, այն է Արեւելեան Տնտեսական Միութիւնը, որ իր տեսակին մէջ առաջինն ըլլալով հանդերձ, ուրախ ենք կարենալ ըսելու՝ թէ կը շարունակէ տարի ու կէսէ ի վեր ամենայն յաջողութեամբ և կրցած է ունենալ մինչեւ ցայսօր 264,000 քառակուսի կանգուն գետին՝ փոխարէն՝ զրամն ամբողջովին վճարուած, նոյնպէս 240,000 կանգուն ալ փոխարէն % 30 վճարուած եւ

դարձեալ 400,000 կանգուն փոխարէն $\%$ 12 $\frac{1}{2}$ վճարուած :

Արդ վերոյիշեալ եւրոպական ընկերութիւնը ինն տարուան մէջ 214,000 *nsf* (որ կընէ իբրու 33,000 կանգուն միայն) գետին ունեցած ըլլալուն համար՝ երբ հիանալի արդիւնք մը ունեցած կը նկատուի, հապա ինչ ըսելու է այն տասնապատիկ արդեանց համար զորս ունեցած է Արեւել. Տնտես. Միութիւնը միւսին մէկ վեցերորդ ժամանակի միջոցին մէջ՝ առանց համբաւաւոր տնտեսագէտներու առաջնորդութեան և առանց նոյն իսկ մեծամեծ անձանց օժանդակութեան: Յիրաւի հիանալի արդիւնք մ'է այս, որ ցոյց կուտայ՝ թէ մեր մէջ ալ եւրոպացւոց նման և թերեւ ալ աւելի արդիւնքներ կրնան յառաջ գալ երբ՝ ուղղութեամբ, հաստատամտութեամբ եւ անխըտիր իրարու աջակցութեամբ զործերն շարունակուին, և եթէ նոյն իսկ մեր ի սկզբան չունենամք այսպիսի ձեռնարկութեանց մէջ եւրոպացւոց չափ գիտութիւն եւ վարժութիւն, ժրաջանութեամբ եւ խոհեմութեամբ կարող եմք նաեւ զայնս ձեռք բերել եւ այնպէս՝ ապագային աւելի մեծ քայլեր առնել տնտեսութեան եւ հետեւաբար հարստութեան շաղկին մէջ:

Իսկ զարով տնտեսութեանց, այդ մասին որոշեալ ժամանակն եկած չըլլալով չեմք կարող առ այժմ բան մը ըսել. սակայն արտօնագրի նկատմամբ կարող եմք յայտնել թէ վաւերական աղբիւրներէ առնուած տեղեկութիւնք յոյժ զոհացուցիչ են:

Միութեան ընթացից և զլիաւորաբար Տնօրէն ժողովոյ զործոցը վրայ ուրիշ առթիւ պիտի յայտնեմք նաև մեր կարծիքը. որ պիտի ըլլայ ազատ ամեն կողմնակալ նկատումներէ:

ԿՏՐՈՒՄԸ ԾԱՂԻԿՆԵՐԸ ԵՐԿԱՐ ԺԱՄԱՆԱԿ ՊԱՀԵԼՈՒ ԿԵՐՊ

Կտրուած եւ ջրոյ անօթի մէջ դրուած ծաղիկները երկար ժամանակ եւ միանգամայն անօթին ջուրը ազականութենէ զերծ պահելու համար՝ բաւական է Յ կրամ անուշադր (նիշատըր) դնել մէկ լիտրա ջրոյ մէջ:

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Միութեան հոգային վճարմանց վերաբերեալ կանոնները՝ Տնօրէն ժողովոյ կողմանէ պատրաստուած եւ խնամակալաց ժողովոյ յանձնուած ըլլալով, կը յուսացուի թէ մինչեւ Սեպտեմբեր 15 պէտք եղած քննութիւնքն կաւարտին եւ ամսոյն վերջերը ընդհանուր ժողով կը գումարի, որոյ խնդրոց կարգը հաւանականաբար հետեւեալը պիտի ըլլայ.

1. Տեղեկագիր քննիչ յանձնաժողովոյ .
2. Ընդունելութիւն հաշուեկշռի 1886 տարւոյ .
3. Քուէարկութիւն հաշուեցուցի 1887 տարւոյ .
4. Վաւերացումն հոգային կանոնադրութեան .
5. Ընտրութիւն քննիչներու՝ առաջիկայ տարեվերջի հաշուեկշռոյն համար .
6. Վիճակ առաջիկայ Մարտի դադարելի անդամոց կիսոյն Ընդհ. ժողովոյ՝ ըստ 40^{րդ} յօդուածի կանոնադրութեան :

Յ Ա Ի Ե Լ Ո Ւ Ա Մ

ԱՆԴԱՄՈՑ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

Արամեան	Սարգիս Ս . Էֆէնտի	Տօքթօր
Բարաթիլիս	Տիմիթրիուս	» Տպարանապետ
Եագըճեան	Նեկտար	Տիկին
Էնքսէրճեան	Տիգրան	Էֆէնտի Գույումճը
Թէրզիեան	Միքայէլ	» Լապճինճի
Թիւլպէնտճեան	Անտօն	» Եագմաճը
Իսմայիլ Հագգը		» Եագմաճը
Կոթիատէս	Սթավրօ	» Սարրաֆ
Մէհմէտ Բաիֆ		» Տնօ. Հորդ. գործարանի
Միսայիլիտէս	Էվանժէլինոս	» Լրգրպտ. «Անաթօլի» Լր .
Մուհիտտին		» Հարիւր. ի Զէյթուն Պրն.
Պէհճեթ		» Միլազ. ի Զէյթուն Պրն.
Պոնիֆէյ	Ժօզէֆ	» Ասամալարոյժ
Պօղաճեան	Տիգրան Յ .	» Դասատու

Ց Ո Ւ Ց Ա Կ

Արեւելեան Տնտեսական Միութեան բաժանորդաց կողմանէ 1887 յուլիս 15է մինչեւ օգոստոս 8 (Միութեան կազմակերպութեան Բ. տարւոյ 19^{րդ} շաբաթէն մինչեւ 22^{րդ} շաբթուան վերջը) տեղի ունեցած չորս շաբաթական վճարմանց, որոց ընդհանուր գումարն՝ ինչպէս կը տեսնուի, եղած է 11040 դրշ :

թիւ ունձի	վ.հար. Ղ.րե.	թիւ ունձի	վ.հար. Ղ.րե.	թիւ ունձի	վ.հար. Ղ.րե.	թիւ ունձի	վ.հար. Ղ.րե.	թիւ ունձի	վ.հար. Ղ.րե.
2	40	85	40	218	40	525	80	421	100
5	160	90	40	220	60	524	60	422	40
4	40	92	60	221	60	527	60	425	40
6	60	95	10	222	50	528	20	425	20
15	110	104	60	224	40	551	50	427	40
14	80	105	40	225	100	555	60	450	50
16	140	115	90	226	100	558	40	455	10
18	40	117	40	251	50	541	10	456	20
21	20	118	20	252	50	542	60	457	60
25	40	120	20	255	50	544	60	458	50
24	40	122	20	255	150	547	60	440	80
50	60	124	110	256	20	549	60	441	40
52	40	125	110	241	50	554	40	442	20
54	40	126	80	242	80	555	60	444	20
55	50	127	40	248	80	557	150	446	60
56	50	150	60	250	80	562	40	447	20
59	40	152	40	255	60	565	260	449	70
42	20	158	120	257	40	567	40	450	80
44	100	159	50	262	80	572	80	451	40
46	70	141	80	266	80	575	20	455	40
48	20	151	110	267	40	574	20	454	40
49	60	155	40	269	60	576	520	455	20
50	20	157	40	270	50	578	80	456	50
54	60	162	20	275	20	585	90	457	40
56	50	165	60	275	20	586	20	458	40
57	40	169	60	279	200	587	40	459	20
59	80	170	50	281	70	589	80	460	50
61	20	178	40	282	70	590	40	464	60
64	40	185	40	286	50	595	20	465	40
65	60	186	40	290	40	599	110	467	20
66	60	187	40	291	80	402	40	469	100
67	60	190	40	292	40	408	60	472	40
68	60	191	40	296	40	409	20	474	60
70	40	194	100	297	40	412	50	475	20
71	80	195	40	500	60	415	40	11040	
72	80	197	80	512	50	415	80		
79	40	201	80	514	20	416	100		
80	140	207	150	515	40	418	60		
81	20	208	20	518	40	419	60		
82	40	210	140	521	40	420	40		